

חו את התעלה כ־40 ק"מ מצפון לקנטרה, ליד ראסאל-עייש, בטענה שבטוח זה לא נמצא צה"ל עם סיום מלחמת ששת-הימים, ועליכן שייד הוא להם. בלא מחשבות מרובות נשלח כוח-שיריון למקום, חיסל את המצרים הצולחים, ונשאר שם. זוהי הנקודה הצפונית ביותר לאורך התעלה שאליה הגיע צה"ל. אילו צלחו המצרים 5 ק"מ צפונה או 20 ק"מ דרומה, ודאי היה צה"ל מגיע, בכל מיקרה, בדיוק, לנקודה שבה צלחו, ונשאר בה. כך תקע צה"ל עצמו ברצועה הצרה והבלתי-ניתנת להגנה שמצפון לקנטרה, בלא שעשה משהו את חשבון הרווח וההפסד. בתקריות ההן החלו כוחותינו להתחפר בשוחות רדודות על הסוללה, ובתחילה די היה בן. אחר כך, באורח שיטתי והדרגתי, החרפו המצרים את ההתנגדות והגדילו את כמות האש ואת מישקלה. כוחות צה"ל שנשארו על שפת התעלה, אליה הגיעו ב־8 ביוני 67, לא זוו משם מן הסיבה הפשוטה, ששום פונקציונר אחי ראוי לא ידע מה לעשות עימם או עם הבעייה של הגנה לאורך הסואץ.

בחינה יסודית אך מהירה של מצבנו לאורך התעלה ושל צורת הערכותנו הנכונה לאורכה, היו נפלאים מהישגות, הכנתו ויכולתו המיקצונית עיית של צה"ל.

כיוון שלא הוחלט דבר והכוחות נשארו במקומם, ממש על קו המים, מן ההכרח היה להגן עליהם מפני ההפגזות המצריות.

כך, בהדרגה, הפכו השוחות האישיות מעין זיב. אחר-כך בראו גם איזושהי דוקטרינה מסוי פשת, ושיכנעו את עצמם ואת כל העולם שהיא שקדמה למעשים והינחות אותם.

משנתמסדו אי-הכושר להחליט ואי-ההחלטה, בצורה הקלאסית של היצמדות עיוורת וחסרת-פשר לסטאטוס-

**במין קהות מטומטמת
שירת צה"ל את
התוכנית המצרית
באורח המעולה ביותר**

קוו, חש צה"ל רווחה גדולה: תם עידן המאמצים וההת-לבטויות "הפילוסופיות" שלא הורגל בו. עכשיו אפשר, וצריך סוף-סוף, לגשת ל"עבודה תכליתית".
למן הרגע שהחלו משקיעים בביצורים משי-אבים — ועוד יותר, את שמם ומחויבותם האר-שית של אישי צמרת-הפיקוד — כבר נעשה הקו ממרה בפני עצמה: פיל לבן הזולד מולד יוני, שכדי להצדיקם ולהוכיח את התבונה שבהשקעתם, הוסיפו והשקיעו, כמוביאמוק, עוד כמה מאות מיליונים נוספים, באורגיה של ביזבוז הרפני הפרשישר.

אחד הנימוקים החביבים על חיים ברילב ואסכולתו (המשך בעמוד 42)

חיילים מצריים מניפים דגל על מעוז

כה בטוחה מעבר לכל ספק... יותר ויותר מני היגים אזרחיים וצבאיים במצריים מגיעים לי מסקנה כי ניסיון לחצות את התעלה עוד להביא כלייה על מרבית הצבא המצרי, וכי ככלות הכל הם ייהדפו אחור. זאת, במאי 71.
כעבור כמה חודשים נמצאו לאלון הערכות מפורטות יותר: "רק מנהיג מטורף יסכן את ארצו ואת מישטרו בצעד כה בלתי-סביר כמו פלישה-רבתי לחצי-האי סיני, בה עלולים להיפגע יותר משלושת-ריבועי ציבאותיו (!) ויתרם יאלצו לסגת."
גודרה מאיר, כפשטנותה הידועה, סיכמה בראשית 72 את הדיחיה השורה כמישפט: "הרעיון של חציית הסואץ עדידי צבא מצרי, הוא עלכון לאינטליגנציה."

"לידתו של פיל לבן"

הקרא שאיננו בקי בפרטים, או ששכחם, יכול לטעות ולחשוב כי קו ברילב קם כתוצאה מתהליך גורמלי, שבראשיתו הוגדר הצורך, אחר-כך נערכו הערי כותימצב והוצעו פיתרונות שונים שמהם נבחר זה שניראה למחליטים כטוב ביותר, ולבסוף ניגשו ליישם את הפי-תרון הנבחר. אולם, לא היו דברים מעולם.
קו ברילב נברא באורח מקרי, ולא שמץ של מחשבה-תחילה, נכונה או מוטעית.
כחודש ימים בלבד לאחר סיומה של מלחמת ששת-הימים נפתחו התקריות הראשונות, בעת שהמצרים צל-

— הבטיח הוד, כי "חילה-אוויר הוא כוח שאין להכ-ריעו"; כי "יש ביכולתה של ישראל להרוס את הגורת הטילים הרוסית-מצרית במהלומה אחת"; וגם רצה שיכיר צה"ל כי חילה-אוויר הוא אחד מן "החילות המסתערים" ביבשה, בצד החי"ר והטנקים.
אחרי המלחמה הוברר כי נאמרו גם דברים אחרים, מסייגים יותר, אך ודאי כי רוב מפקדי צה"ל, חייליו, הממשלה הציבור קיבלו את הבטחותיו של חילה-אוויר פשוטן כמשמען. איש לא טרה ברצינות להסביר שטעות ביד כל אלה, בעיקר מפני שחילה-אוויר אכן האמין כי לטורות אשר נתן, בפומבי וגם בפורומים סגורים, יש כסוי.

דבר ברור הוא, שגם הפיקוד הגבוה כצה"ל נכח בעיקר על חילה-אוויר את הכלימה הראי שונות של כל מיתקפה ערבית.

"רק מנהיג מטורף..."

יבשה השמיעו דברים דומים בעיקר אלופי הדרום. שייקה גביש, שבימיו עוצב קו ברילב, אמר ביולי 71: "אסור לאפשר לצבא המצרי לצלוח את התעלה. יתרונו הגדול הוא בכך שקרה-הגנת שלנו היום הוא מיכשול-מים... אשר לצלוח אותו כיום כבר כמעט בלתי-אפשרי, ובעיקר כאשר בגדה המיוזחת יושב צה"ל." כשבוע לפני יום-הכיפורים ציטט דבר את האלוף אברהם ("אלברט") מנדלר ז"ל, מפקד אוגדת-סיני אשר נפל במלחמה: "בזכות מערכת המעוזים שלנו, מיוצג צה"ל 24 שעות ביממה עד גיריה-החול האחרון שלפני קריהמים. מערכת זו מסוגלת לעמוד בלחימה כדי לאפי-

**קו ברילב נברא
באורח מקרי, ללא
שאץ של מחשבה תחילה,
נכונה או מוטעית**

שר תיפעול שיריון, תוך מיצוי כל תכונותיו... כל תפי-קידנו בסיני הוא להבטיח שאפילו מצרי אחד לא יניח את כף-רגלו במרחב הזה." (והוסיף: "אינני משוכנע... שהשולם מתדפק על גשר הפירדאן. אם נטעה אפילו בפרומיל אחד בעמדנו מול אויבנו, נשלם מחיר שאסור לנו לשלמו...").
על הערכות אלו יכלו להתבסס כל שרייה-ממשלה. לא אצטט מדיין, כי בנקל ינתן להראות, מתאריכים סמוי-כים, ציטוטים סותרים.
יגאל אלון, לעומתו, היה עיקבי הרבה יותר: "באשר מנהיג מצרי מאיים עלינו במלחמה, הוא בעצם מאיים על עצמו... שהרי התוצאות של מלחמה כזו נקבעו מראש, ועדיפי כדלי ההיגיון אין צד הולך למלחמה בשעה שמפלתו

לפני ואחרי: מעוז קו ברילב לפני המלחמה (למעלה מימין) ואחרי כיבושו חזרה מידי המצרים